

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. 63 /2551

เรื่อง หลักเกณฑ์การประกอบกิจการสาขานาคารพาณิชย์

1. เหตุผลในการออกประกาศ

1.1 เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพระบบสถาบันการเงินให้เหมาะสมกับการแข่งขันของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบัน โดยการสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์สามารถขยายเครือข่าย ปรับรูปแบบการให้บริการให้ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า และสามารถบริหารการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์เร่งสร้างความแข็งแกร่งทั้งในด้านฐานะการดำเนินงาน และการมีระบบธรรมาภิบาลที่ดี เพื่อให้เป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (Qualified Bank) ที่จะได้รับสิทธิการจัดตั้งสาขาทั่วไปได้โดยไม่จำกัดจำนวนในแต่ละปี โดยถือว่าได้รับอนุญาตเป็นการทั่วไปจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งจะทำให้ธนาคารพาณิชย์มีความยืดหยุ่นในการบริหารงานสาขาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงปรับปรุงหลักเกณฑ์การประกอบกิจการสาขานาคารพาณิชย์ ให้สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป โดยยกเลิกข้อจำกัดต่าง ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานและการให้บริการแก่ลูกค้าและประชาชน

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 13 มาตรา 37 มาตรา 71 และมาตรา 80(2)(ก) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบกิจการสาขานาคารพาณิชย์ ตามความในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ยกเว้นกรณีดังต่อไปนี้

3.1 กรณีธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ การจัดตั้งสำนักงานสาขาให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และ

ฝนสปี10-งป10001-25510803

งป 100	วันที่ 3 ส.ค. 2551
--------	--------------------

วิจัยทัศน์ เป็นองค์กรที่มุ่งการเติบโต พนักงานมีความสามารถสูงและอุทิศตนเพื่อดูแลเศรษฐกิจให้ผ่านพ้นความผันผวนได้อย่างราบรื่น

www.bot.or.th บริการข้อมูลอัตโนมัติ 24 ชั่วโมง โทร. 0 - 2283 - 6789

เงื่อนไขในการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ ลงวันที่ 23 มกราคม 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งสามารถจัดตั้งสำนักงานสาขาได้ 1 สำนักงานสาขาในเขตกรุงเทพ ฯ และปริมณฑล (ปทุมธานี นครปฐม นนทบุรี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร) และ 3 สำนักงานสาขานอกเขตกรุงเทพ ฯ และปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 4 สำนักงานสาขา โดยขออนุญาตจัดตั้งสำนักงานสาขาได้ไม่เกินปีละ 1 สำนักงานสาขา

3.2 กรณีสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ใช้บังคับเฉพาะข้อ 5.4 และ 5.5 ตามประกาศฉบับนี้

4. ประกาศและหนังสือเวียนที่ยกเลิก ตามเอกสารแนบ 1

5. เนื้อหา

5.1 ประเภทสาขาและขอบเขตธุรกรรม

5.1.1 “สาขาทั่วไป” หมายความว่า สาขาธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการทางการเงินได้ทุกประเภทตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งประกอบ โดยธนาคารพาณิชย์สามารถกำหนดให้สาขาทั่วไปนั้น ๆ ให้บริการทุกประเภท (Full functions) หรือบางประเภท (Partial functions) ก็ได้ แต่อย่างน้อยต้องให้บริการทางการเงินขั้นพื้นฐาน 4 ประเภท ได้แก่ การรับฝากเงิน การถอนเงิน การโอนเงิน และการเปิด-ปิดบัญชีเงินฝาก โดยธนาคารพาณิชย์ต้องจัดให้มีช่องทางการแจ้งให้ลูกค้าและประชาชนทราบถึงประเภทของธุรกรรมที่สาขาทั่วไปแต่ละแห่งให้บริการอย่างชัดเจน

5.1.2 “สาขาอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า

(1) สาขาที่ให้บริการทางการเงินด้วยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ โดยให้ลูกค้าทำธุรกรรมทางการเงินด้วยตนเอง (Self-service Banking) ผ่านเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่ธนาคารพาณิชย์จัดไว้ หรืออาจมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือลูกค้าในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เท่านั้น โดยสาขาอิเล็กทรอนิกส์จะให้บริการได้เฉพาะบริการฝากเงิน ถอนเงิน โอนเงิน ชำระค่าสินค้าหรือบริการด้วยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ บริการธนาคารทางโทรศัพท์ (Tele Banking) บริการธนาคารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet Banking) หรือบริการอื่น ๆ ตามที่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(2) เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการให้บริการทางการเงินที่ตั้งอยู่นอกสำนักงานหรือนอกสาขาทั่วไปของธนาคารพาณิชย์ ทั้งในลักษณะเครื่องเดียวหรือหลายเครื่อง

รวมกัน เช่น เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการฝากถอนเงินอัตโนมัติ (Automatic Teller Machine : ATM)¹ กล่องรับฝากเงินสดและเช็ค (Drop Box) เครื่องบันทึกการสมุดคู่มือฝากอัตโนมัติ (Passbook Update Machine) และเครื่องอิเล็กทรอนิกส์อื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

5.1.3 “สำนักงานแลกเปลี่ยนเงิน” หมายความว่า สำนักงานที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ และธุรกิจอื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาต ได้แก่ การให้บริการรับชำระหนี้ การให้บริการรับฝากเงินเพิ่มเติมในบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้แล้ว การให้บริการปรับรายการสมุดเงินฝากด้วยเครื่องอัตโนมัติ การให้บริการรับส่งเอกสารและข้อมูลระหว่างลูกค้าและส่วนงานต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์ การให้บริการโอนเงินระหว่างประเทศ ทั้งที่ผ่านเครือข่ายของธนาคารพาณิชย์ หรือเครือข่ายอื่น ๆ และการโอนเงินภายในประเทศ โดยผู้โอนเงินและผู้รับเงินไม่จำเป็นต้องมีบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ การจำหน่ายและให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่ธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นผู้ออก เป็นต้น

5.2 การขออนุญาตและการอนุญาตให้จัดตั้งสาขา

5.2.1 สาขาทั่วไป

ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์จัดตั้งสาขาทั่วไป ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

(1) ธนาคารพาณิชย์ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ (Qualified Bank) สามารถจัดตั้งสาขาทั่วไปได้โดยไม่จำกัดจำนวนในแต่ละปี ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาธนาคารพาณิชย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (Qualified Bank) (เอกสารแนบ 2) โดยถือว่าได้รับอนุญาตเป็นการทั่วไปจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(2) ธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ประสงค์จะขอเข้ารับการประเมินเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (Qualified Bank) หรือธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ผ่านการพิจารณาดังกล่าวสามารถยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งสาขาทั่วไปเป็นรายสาขาได้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุญาตจัดตั้งสาขาทั่วไป (เอกสารแนบ 3) โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์จัดตั้งสาขาทั่วไปตามเหตุผลและความจำเป็นในแต่ละกรณี

¹ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการฝากถอนเงินอัตโนมัติ (Automatic Teller Machine : ATM) เช่น เครื่องถอนเงินอัตโนมัติ (Cash Dispenser) เครื่องรับฝากเงินสดอัตโนมัติ (Cash Deposit Machine) เป็นต้น

ทั้งนี้ การจัดตั้งสาขาทั่วไปตามข้อ 5.2.1 (1) และ (2) ไม่ครอบคลุมถึง การขออนุญาตจัดตั้งสาขาหรือสำนักงานตัวแทนในต่างประเทศ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ต้องขออนุญาตต่อ ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี

5.2.2 สาขาอิเล็กทรอนิกส์

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตเป็นการทั่วไปให้ธนาคารพาณิชย์จัดตั้ง สาขาอิเล็กทรอนิกส์นอกสาขาทั่วไปของธนาคารพาณิชย์ได้โดยไม่ต้องขออนุญาต ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์การจัดตั้งและขอบเขตการให้บริการของสาขาอิเล็กทรอนิกส์ (เอกสารแนบ 4)

5.2.3 สำนักงานแลกเปลี่ยนเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตเป็นการทั่วไปให้ธนาคารพาณิชย์จัดตั้ง สำนักงานแลกเปลี่ยนเงินนอกสาขาทั่วไปของธนาคารพาณิชย์ได้โดยไม่ต้องขออนุญาต ตามหลักเกณฑ์การจัดตั้งและขอบเขตการให้บริการของสำนักงานแลกเปลี่ยนเงิน (เอกสารแนบ 5)

5.3 การพิจารณาธนาคารพาณิชย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (Qualified Bank)

ธนาคารพาณิชย์สามารถยื่นแสดงความจำนงขอรับการประเมินเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (Qualified Bank) ได้ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาธนาคารพาณิชย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (Qualified Bank) (เอกสารแนบ 2) โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะมี หนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ธนาคารพาณิชย์ทราบเป็นรายธนาคาร และหากภายหลังธนาคาร แห่งประเทศไทยตรวจพบว่าธนาคารพาณิชย์ใดขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง หรือมีข้อสังเกตเรื่อง ธรรมเนียมปฏิบัติหรือการปฏิบัติตามคำสั่งการอย่างมีนัยสำคัญ ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถ เพิกถอนสิทธิธนาคารพาณิชย์นั้น ได้ตลอดเวลา และจะเริ่มมีผลทันทีนับตั้งแต่วันที่ธนาคารพาณิชย์ ดังกล่าวได้รับหนังสือแจ้งการเพิกถอนสิทธิจากธนาคารแห่งประเทศไทย

5.4 วันและเวลาทำการปกติ และการเปลี่ยนแปลงวันและเวลาทำการ

5.4.1 วันและเวลาทำการปกติ

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์เปิดทำการและหยุด ทำการตามวันและเวลา ดังนี้

(1) วันและเวลาเปิดทำการ

(1.1) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้เปิดทำการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์

เวลา 9.30 ถึง 15.30 น.

(1.2) ในเขตอื่นนอกจากข้อ (1.1) ให้เปิดทำการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ เวลา 8.30 ถึง 15.30 น.

(2) วันหยุดทำการประจำปีคือวันเสาร์และวันอาทิตย์

(3) วันหยุดตามประเพณีตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

สำหรับสาขาอิเล็กทรอนิกส์ และสำนักงานแลกเปลี่ยนเงินที่เปิดให้บริการภายนอกสำนักงานของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตเป็นการทั่วไปให้เปิดทำการได้ตามวันและเวลาที่ต้องการ

ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ต้องประกาศวันและเวลาเปิดและหยุดทำการไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานสาขาของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่ง

5.4.2 การเปลี่ยนแปลงวันและเวลาทำการ

(1) ธนาคารพาณิชย์สามารถเปลี่ยนแปลงวันและเวลาทำการได้ในกรณีต่อไปนี้

(1.1) เปิดทำการในวันหยุดทำการหรือเปิดทำการนอกเวลาทำการตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้ตาม 5.4.1(1) ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตอีก

(1.2) ปรับเปลี่ยนเวลาเปิดและปิดทำการได้ กรณีธนาคารพาณิชย์เปิดและปิดทำการตามเวลาที่สอดคล้องกับสถานที่ตั้ง เช่น ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น โดยถือว่าได้รับอนุญาตเป็นการทั่วไปจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(2) การเปลี่ยนแปลงวันและเวลาทำการนอกเหนือจากข้อ 5.4.2 (1) (1.1) และ (1.2) ธนาคารพาณิชย์จะต้องขออนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี

(3) เงื่อนไขในการเปลี่ยนแปลงวันและเวลาทำการ

(3.1) การเปลี่ยนแปลงวันและเวลาทำการในแต่ละครั้งธนาคารพาณิชย์ต้องแจ้งให้ลูกค้าและประชาชนทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน โดยประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้นๆ และจะต้องใช้วันและเวลาดังกล่าวต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 6 เดือน ยกเว้น ธนาคารพาณิชย์จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณีเมื่อมีเหตุอันควร

(3.2) การเปลี่ยนแปลงวันและเวลาทำการในทุกกรณี ธนาคารพาณิชย์ต้องกำหนดแผนการปฏิบัติงานเพื่อรองรับไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบงานหลักของสถาบันการเงินโดยรวม เช่น ระบบการชำระเงิน และกำหนดแผนฉุกเฉินเมื่อเกิดกรณีวิกฤต อาทิ การขาดสภาพคล่อง หรือการถอนเงินฝากอย่างกระชั้นชิดจากสาเหตุข้างลือ เป็นต้น